

1830.

# BREDASCHE

Dingdag



# COURANT

den 7 September

De prijs der Bredasche Courant is, door het geheele Koninkrijk, bij alle postkantoren en voornaamste boekhandelswinkels, te koop per post, in 't jaar f 9,00, half jaar f 4,50, en kwartaal f 2,25.

E D E L A N D E N.

Gravenhage, den 5den September.

Onverwilt de aankomst van Z. K. H. den Prins van Oranje

... voorzitterschap van de Staten-Generaal tegenwoordigheid van den hertog van Ursel. Deze vergadering heeft tot over half vijf ure geduurd.

Heden morgen heeft Z. M. benevens Z. K. H. de Prins van Oranje de godsdienstoefening in de groote kerk bijgewoond onder het gehoor van Do. *Milnaar*, die Psalm 143 tot tekst gekozen heeft, en zijn zij, bij het verlaten derzelve en langs den weg om naar het paleis terug te keeren, door eene aanzienlijke volksmenigte, op het levendigste toegejuicht.

Ten 12 ure is op nieuw een kabinets-raad gehouden.

Heden avond is er eene extra ordinaire Staats-Courant in het licht verschenen, bevattende het navolgende door Z. M. genomen, besluit:

WIS WILLEM, BIJ DE GRACIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBOURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Aan allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut!

De Goddelijke Naamloosheid, welke aan dit Koninkrijk vijftien jaren van vrede met geheel Europa, inwendige orde en toenemende voorspoed, schonk, heeft onlangs twee gewesten met talloze rampen bezocht, terwijl de rust van onderscheidene bijgelegene provincien is gestoord, of bedreigd geworden.

Op het eerste berigt van die onheilen, hebben Wij, aanstaande eene buitengewone bijeenroeping bevolen van de Staten-Generaal, die, naar luid der grondwet, het geheele Nederlandsche volk vertegenwoordigen, en zulks, ten einde, met gemeen overleg van hun Edel Mogenden, de maatregelen te beramen, welke de toestand der natie en de tegenwoordige omstandigheden vorderen.

Te gelijker tijd zijn Onze beminde zonen, de Prins van Oranje en Prins *Friedrik* der Nederlanden door ons belast geworden, zich naar die gewesten te begeven, zoo wel om met de middelen, daartoe te hunner beschikking gesteld, de personen en eigendommen te beschermen, als om zich te verzekeren van den waren staat van zaken, en Ons, tot bedaring der gemoederen, de meest geschikte maatregelen voor te dragen.

Deze zending, welke volbragt is met eene menschlievendheid en edelmoedigheid, die door de natie hoog gewaardeerd zal worden, heeft Ons bevestigd in de overtuiging, dat zelfs daár, waar zich de meeste onrust vertoont, de gehechtheid aan Ons Stambuis en aan de nationale onafhankeeljkheid blijft verzekerd en wordt verhandigd; en hoe bedroevend ook voor Ons hart de omstandigheden zijn, die ter Onzer kennis zijn gekomen. Wij missen de hoop niet, dat het Ons, met den bijstand van den Almachtigen God, wiens hulp Wij, in deze ernstige en treurige gesteldheid van zaken, amsamen, en door de medewerking van alle welgezinde en goede burgers in de onderscheidene gedeelten van het Rijk, zal mogen gelukken de orde terug te brengen, en de werking der wettige magten, en de kracht der wetten te herstellen.

Wij rekenen daartoe op het gemeen overleg der Staten-Generaal. Wij zullen hen uitnodigen om te overwegen, of de onheilen, waaronder het vaderland zucht, te wijten zijn aan eenig gebrek in de nationale instellingen, en of er reden zoude zijn deze te wijzigen, en vooral ook, of de bepalingen, door de traktaten en door de Grondwet, tusschen de twee groote afdelingen van het Koninkrijk gevestigd, tot bevordering van het gemeenschappelijk belang, in vorm of in aard, zouden behooren te worden veranderd. Wij verlangen, dat die gewichtige vraagpunten, van zorg en volkomenheid overwogen worden; en geene opoffering zal voor Ons hart te zwaar zijn, om de wenschen te vervullen, en het volk te verzekeren van een volk, welks welzijn het voorwerp is geweest van Onze teederste en bestendige zorgen.

... evenzeer als Wij gezind zijn, om, met mildheid en openheid, door ruime en beslissende maatregelen, het heil des

sluit, de wettig verkregen regten van alle de gedeelten van het koninkrijk, zonder onderscheid, te handhaven, en tot die maatregelen niet anders over te gaan, dan langs den regelmatigen weg, overeenkomstig den eed, door ons en aan ons afgelegd.

Nederlanders! Bewoners der verschillende streken van dit schoone land, dat meer dan eens door de Goddelijke gunst en de aaneensluiting der ingezetenen is ontruikt geworden aan de onheilen, waaraan hetzelve ten prooi was, verbeidt alsnu, met kalme en vertrouwen, de oplossing der gewichtige vraagpunten, welke de omstandigheden hebben doen geboren worden; — ondersteunt de pogingen van het wettig gezag tot bewaring der inwendige orde, en van de kracht der wetten, daár waar dezelve niet zijn verstoord geworden, en tot herstel van orde en wet, daár waar aan dezelve eenig letsel is toegebracht.

Leent sterkte aan de wet, opdat wederkeurig de wet uwe bezittingen, uwe nijverheid en uwe persoonlijke veiligheid beschermde.

Dat alle verschil van meeningen verdwijne voor de toenemende gevaren eener regeringloosheid, welke zich in verschillende plaatsen, onder de verschrikkelijkste gedaante vertoont, en die, zoo zij door de middelen, welke de grondwet ter beschikking der Regering stelt, en door den ijver der goede burgers niet wordt voorgekomen of afgewend, eegen onherstelbaren slag aan het welzijn der bijzondere ingezetenen en aan den nationalen voorspoed zal toebrengen. Dat alle goede burgers zich overal afscheiden van de onruststokers, en dat hunne edele pogingen tot herstel der algemeene rust, daár waar zij nog ieder oogenblik bedreigd wordt, eindelijk paal en perk stellende aan zoo groote rampen, de sporen zelfs daarvan eenmaal geheel mogen uitwischen.

En zal deze alomme worden afgekondigd en aangeplakt, waar zulks te doen gebruikelijk is, en voorts in het Staatsblad worden geplaatst.

Gegeven te Gravenhage, den 5. September des jaars 1830, van Onze regering het zeventiende.

(Geteekend)

WILLEM

Van wege den Koning,

(Geteekend)

J. G. DE MEY VAN STRATTHAG.

Breda, den 6den September.

— Onze lezeren zullen zich herinneren, dat, de kolonel *de Rossin*, gedeputeerde voor de provincie Henegouwen, eene soort van ongenade van den kant des konings ondergaan heeft. Wij vernemen nu, dat deze brave *belg* zijn gekrenkt eigen gevoel heeft kunnen overwinnen, en zijn diensten aan het gouvernement heeft aangeboden. Zulke trekken verdienen de opmerking van alle weldenkenden en den lof van de tolken der openbare meening. *Eene* zij dezen *belg* toegebracht, terwijl ons hierdoor de gegronde droefheid wordt gegeven: dat zijn voorbeeld, weldra door anderen, zal gevolgd worden. *Belgen* erkent twe eigene belangen! Achtzalen lang zijt gij misleid geworden door eenen hoop jonges, die niets te verliezen daarentegen alles te winnen dachten — die zich wederom tegen elke orde van zaken zullen verzetten, welke hunne eerzucht niet kan noch wil bevredigen. *Belgen* wil, dat, gij uwe eigene industrie vernietigt, — dat, gij uwe welvaart uit uwe huizen en muren verbant! — Wat kan het schoone *Brussel* bij eene nieuwe order van zaken winnen? Wat kan het verliezen? Alles! De vreemdelingen, die weder hunne dijsheid, hunne rijkdommen in uw midden brengen, zijn maar stille woorden gevlochten. *Industrieelen* zijn reeds naar een ander plekje stonds om, waar zij de vruchtbaare arbeids kunnen oogen, en de hoop bij hun kan bestaan dezelve aan uwa hande over te laten. En wie zal u voor deze opofferingen schadeloos stel-

lent of denkt gelyken, dat *Claes, Silvain van de Wever* of andere in dit zullen vergoeden? Bedrieg u niet, zwarte woorden op ongezagd koffij papier zal het magere loon van al uwen arbeid zijn. Het is nog tijd reik uwen hand aan eenen Vorst, die zal weten te vergeven en te vergeten, zoodra gij aan eene eerste oproeping gehoor geeft! Denkt, dat een *Nassau* vergeten kan, maar ook dat hij gezworen heeft, zijne regten te zullen handhaven en dat de straf de MISDAAD kan volgen! Volgt het voorbeeld van eenen *de Rossin!* sluit u aan Neerlands troon en weest verzekerd, dat gij in het Noorden breedere zult vinden, die edele daden hoog wettig te schatten.

In den nacht tusschen den 4den en 5den Sept: moet naar ons gemeld wordt, binnen Brussel allarm geweest zijn, men zeide, dat er zich troepen voor de poorten vertoonden. Men deed een verkenning; maar het schijnt, dat het slechts eenige marauden geweest zijn. Den vorigen nacht moet er in het hoofdkwartier te Brussel eene dergelijke opschudding geweest zijn, want de wach van de Brusselse poort aldaar begreep, dat twee spionnen gezet te hebben, dat men haar uit Brussel een bezoek trachtte te geven en was dus zeer op hare hoede; inderdaad naderden eenige zeer verdachte lieden den post; eenige snaphaanschoten waren echter genoegzaam geweest, om deze vreemde soort van veld-ontdekkers af te wijzen. Niemand, die met de brabantische kleuren voorzien is, wordt te Vilvoorden binnen gelaten; de wacht aan de poort noodzaakt allen, die afteleggen. — Overigens houdt de doortocht van alle vreemdelingen en lieden van aanzien, die Brussel verlaten, niet op. Al wat fatsoenlijk is schraaft eene stad, waar het graauw zoo veel is, dat men make zich daaromtrent geene bezwaren, de 4000 man burgerwachten (en niet 8000 en meer, gelijk de leugenbladen ons hebben willen doen geloven) bestaan voor drie vierde gedeelten, uit schamele lieden, die geenen ordelijken rok aan het lijf hebben, slecht gewapend en nog slechter gedisciplineerd zijn. Zoodat alles, wat Fransche verlaten kan, zich begeeft uit eene stad, waar zooveel van hare uitmuntende tentoonstelling van de wapenen der Nederlandsche Nijverheid, de ziele van de vreemdelingen, de verzamelplaats van alles, wat in de Nederlanden prijselijk nieuwsgierig is, en in de gelegenheid was, om die nieuwsgierigheid te voldoen. *Sic transeat gloria mundi!*

De troepen, die zich op den 5den, naar Leuven vertoonden hebben bestonden uit een detachement lansiers, een detachement hussards, 600 man infanterie en 4 stukken, onder bevel van den generaal-majoor *Trip*. Op derzelver aanbadering barrikadeerde het volk de poort, voornamelijk met haar tonnen. De troepen bleefden haft. De heer *Pascal d'Onin*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en kolonel der huzar-wachters, trad als parlementair voor; maar te midden der onderhandelingen viel het volk de stad uit op de militairen, welke hetzelfde, zoo als te denken is, noodzaak ontvingen. Intusschen kwam er bevel van Vilvoorden aan de militairen tot den aftocht. — Terwijl zij dezen bewerkstelligden, vond het volk, zoo wij vernemen; goed, de achterhoede, bestaande uit de lansiers, te schelden en te hotten. Deze deden, na zulks lang te hebben verdragen, zoo ons al verder gemeld wordt, eene vertooping van eene charge, waardoor het graauw dadelijk uiteen stoot. Wat er bij die gelegenheid gevallen is, wordt ons niet gemeld. In de gemelde stad is eene commissie van algemeen welzijn, bestaande uit de *Van Meenen*, benoemd overziet de bewegingen der troepen, alle de poorten geharricadeerd en men kan de stad niet binnen komen dan door middel van ladders. De rijtuigen rijden dezelve om.

Burgemeester en Wethouders der stad Amsterdam hebben ter kennis van hunne medeburgers gebracht, dat de raad der stad, in hare vergadering van den 1 dezer, eenpariglijk het besluit heeft genomen, om, in deze moeilijke en gewichtige tijden, eene plechtige deputatie aan Z. M. onzen geheiden en geëerbiedigen Koning te zenden, en aan Hoogstdezelve over te brengen alle gevoelens van oprechte trouw en gehechtheid, zoo van het bestuur als van deze volrijke gemeente aan de Regering aan den persoon van Z. M., Hoogstdezelve verzoekende, maar tevens met ge-rustheid overlatende, het nemen van zoodanige maatregelen, als welke kunnen stellingen, om de geschokte rust van ons liebaar Vaderland te herstellen. Z. M. regering meer te bevestigen en de Grondwet te handhaven.

Dat die deputatie, II. Vrijdag, ten gehoor bij Z. M. zijnde toegelaten, niet alleen door Z. M. op het allermijnzaamst is ontvangen, maar dat ook Hoogstdezelve, met gevoelens van aanbidding, deze blikken van liefde en gehechtheid van het hem liebaar Amsterdam

betwing; dat hij de deputatie verzocht, zijne oprechte betuigingen te betuigen over den goeden geest, die deze gemeente nu ook weder in alle klassen en standen bezielt en de bereidvaardigheid, waarmede zij de haar opgelegde pligten vervult, en dat Hij op het nadrukkelijkst moest betuigen, geen beter bewijs van die liefde en gehechtheid te kunnen ontvangen, dan in de voortdoring van die rustige en kalme gezindheid, welke Hoogstdezelve alleen in staat kan stellen, om zoodanige maatregelen te beramen en aan de op handen zijnde Vergadering der Staten-Generaal, 's Lands wettige vertegenwoordigers, voor te dragen, als tot herstel der rust en handhaving der Grondwet zullen kunnen strekken, onder vermindering van alles, wat slechts eenigzins tot stoornis van die rust, ook zelfs met de beste bedoelingen, aanleiding zou kunnen geven.

— Wij lezen, zegt het *Journal de Gand*, dat een zeker gedeelte der leden van de burgerwacht eene soldij van 60 cent per dag bekomen. Niets is billijker, maar te Gand geschiedt deze dienst goedkooper door lieden, die gewoon zijn, te geven en niet te ontvangen. — Door geheel Holland is het eveneens gesteld.

— Wij ontvangen uit Brussel de stellige berichten van de uitmuntende geest en der rust welke aldaar heerschen.

— Volgens de Engelsche berichten, van den 3den dezer, zou de hertogin van Berry, op het punt zijn, om zich van de Koninklijke familie van Frankrijk te scheiden en naar Napels terug te keeren. De verveelde zamenkomsten tusschen *Karel X* en deszelfs zoon den hertog van *Angoulême* over hunne verloren grootheid, zouden aanleiding tot dit besluit hebben gegeven, hetwelk door *Karel X* goedgekeurd was, onder beding, dat de hertog van Bourdeaux, nu thans Koning van Frankrijk zijnde, bij de Koninklijke familie moet blijven. De hertogin van Berry, droeg op de uitlevering van haren zoon op, zeggende, dat, daar *Karel X* afstand van den troon gedaan had, hij geen recht meer op haar of op haar kind had, en dreigende, zich, zoo als een Engelschen vredegebet te wenden, die haar haren zoon, zoo als zij wou, doen terug geven.

Zie hier het oordeel van het engelsch dagblad *the Courier* over de gebeurtenissen te Brussel:

Het is zeker, dat België dezelfde redenen van misnoegen heeft als *Karel X* aan Frankrijk gegeven had, daarom nemen wij de belgische belangen zeer hartelijk ter harte, terwijl wij de laatste voorstaan. De beweging te Brussel gelijkt meer naar een opstand in een gedeelte van een land, dan naar een algemeen plan van staats-omwenteling en hervorming.

Het engelsch dagblad *the Courier* bericht op de volgende wijze deswegens uit:

De tijdingen uit de Nederlanden zijn niet voldoende, wij moeten nauwkeuriger berigten inwinnen, alvorens ons oordeel over het geloude te Brussel te kunnen vellen. In alle gevallen katten de belangen van Engeland en der Nederlanden zich tegen de afscheiding van België van Holland.

De parische brieven van den 3den spraken van bewegingen van pruisische troepen naar de grenzen. Hoogstdezes bewegingen geenszins Frankrijk, naar de Nederlanden en België betreffen, zoo moesten zij echter eenige aandacht verdienen, ook hadden de fondsen weder de minzame belangstelling van de beurs van de laatste maanden. De *Journal* hadden zich met de bewegingen der troepen en de artikelen gezellen naar de drukkerij van onderscheiden couranten, die door middel van eenen drukker gedrukt worden, begeven, om zulks te beletten en te voorkomen, dat dit voortaan weder door menschen handen geschiedt zou. Het gevolg daarvan is geweest, dat twee dagbladen, *le Courrier de la Presse* en *le Courrier*, op den 3den dezer, hunne uitgaven overigen hebben zich zoo goed als kortdurend gemaakt.

De *Journal* der *Presse* hebben zich, om het adres, hetwelk zij, naar eenen brief van den 3den dezer, aan Z. M. gezonden heeft, te koninklijk ingezonden te brengen.

A D R E S.  
Aan Z. M. den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, groot-hertog van Luxemburg, enz. enz.

Sire!  
De raad der stad Brussel, in permanente vergadering, verzoekt de oorzaak erkend hebbende der huidige bewegingen, welke die belgische stad beroeren, te overtuigd te worden, dat deze haren oorsprong vinden in den levendigen wensch, om een

afscheiding tusschen de Noordelijke en Zuidelijke Provinciën te zien  
daarstellen

Zij treedt volkomenlijk tot den wensch der Belgen toe, welke u,  
Sire, door Zijne Excellentie den Prins van Oranje zal zijn overgebracht.

Zij smeekt Uwe Maj. hen te verhooren en innig overtuigd te zijn,  
dat de handhaving van het Huis van Nassau geen oogenblik, opge-  
houden heeft, haar wensch en die van alle inwoners dezer hoofd-  
stad zijn.

Brussel, den 4den Sept. 1830.

Burgemeester en Schepenen,

L. DE WILLEMS,

Der ordonnantie van dezelve,

P. COIJLEN,

Secretaris.

Deze proclamatie der regering van Brussel, om de afscheiding  
van België en Holland te verzoeken, is eene zaak van groot belang  
(de lezer houde steeds in het oog, dat de in het hoofd dezes ver-  
melde *Courrier* spreekt). Hij bewijst hoe zeer de noodzakelijkheid  
dezer afscheiding levendig gevoeld wordt, en alle gemeente-be-  
sleuten van België (aan dit alle twifelen wij sterk, aan eenige  
gevoelen wij) zullen zich ongetwijfeld in denzelfden zin verklaren.

De heeren *Pascal d'Ongh*, afgevaardigde voor Zuid-Brabant,  
*de Hon* en *de Bousies*, afgevaardigden voor Henegouwen, zijn tot  
de proclamatie van hunne ambgenooten wegens de afscheiding tus-  
schen het Noorden en het Zuiden toegesproken. De heer *de Stassart*  
is wederom naar Brussel teruggekomen. De heeren *de Gerlache* en  
*de Ongh* (afgevaardigde voor Limburg) worden heden ver-  
wacht.

Te Fraipont, nabij Verviers, is, op 's Konings naamdag, de  
pastoor toen hij het *Domine salvum fac* aanfiet, bij het laatste  
woord van den altaar gehaald, en hem gezegd, dat hij dit gebed  
tot nader bevel zou uitstellen.

W A A R M O E D E R H E T H E E N ?

Waar moet het beginnende is de algemeene vraag, die zoo moei-  
lijk is te beantwoorden, en hoe vertrouwd wij het oog naar  
den zetel der koninklijke regering bestaan wenden, zoo blijft de vrees in  
ons heerschen, dat Hij, die dezen zetel, gedurende zestien jaren, met  
zoo veel waardigheid bekleed heeft, alleen en uitsluitend de in-  
spraken van zijn vredelievend hart zal volgen, en vergeven en ver-  
giffenis zal geven, waar gestichtigd pligt. Het is ons, dat wij  
uizen geliefde Konink, die het noorden van waar zoudten aanzetten;  
neen, daar voor, dat hij op zijnen onbevleeten roem,  
op zijn naam, dat de volgende geslachten eens zullen moe-  
ten vergeten, doch pligt gebiedt ons reeds vooraf, iets  
te bestryden, dat het nageslacht onvergeeflijke zwakheid zoude kun-  
nen noemen, en ook hiervoor moet gewaakt worden.

De handelingen van den troons-opvolger duiden oppervlakkig  
beschouwd, genoegzaam aan den weg, dien Hij zal aanraden in te  
gaan, en hoezeer wij ook, in alle andere gevallen, dit gewoef zou-  
den verbieden, zoo blijven wij in deze omstandigheden hetzelfde  
houden, daar alsdan het antwoord op de bovengemelde vraag  
welke gevolgen zou zijn. Men overwege hier wel, dat een  
volk, dat zoo veel reeds om zijne vrijheid heeft uitgestaan,  
zich niet voor altijd aan handen zal laten kluiseren, die  
scharters en onverschilligen voor hem in het vuur des oproers ge-  
doopt hebben. Het is ons, dat Noord-Nederland aan den zegen-  
wonen van eenige menschen, die, na eerst tot Moes  
te vermaargene te hebben, later achter het schijnbeeld  
van onbeheerde vrijheid verschijnde, zich vonden, en vrees  
te hebben, op het oogenblik, dat zij de koninklijke bewak-  
ting naar onze eenmaal verkregene regten en dierbaarste belan-  
gen afwijken, en zich dezelfde onregtmatic eigen te maken. Neen,  
de zaak is eenmaal, dat onze No-  
derland, alzonder verdeeld, en, in de uiterste verwarring  
van alle middelen tot redding overig vonden.  
de handelingen van de spreuk onzer voorvaders, laten wij  
haar wederom te bevestigden. Laten wij de pijlen, vaster bij  
een gesnoerd, en de kluisen van Neerlands leeuw bevestigen, en  
het antwoord op de vraag, *Waar moet het beginnende?* is, weldra gevon-  
den. Vereenig u dan, en laat u niet, die, in het behoud onzer  
door stormen geslingerde, en van ons belang stelt. Ver-  
eenig u om den troon van Neerland, en laat u niet raad  
te helpen en den last te helpen, die u op zijn  
schouder drukt. Dat geen onzer welgezinde, en die u op zijn  
te blieve in een oogenblik, dat het behoud dat  
aan een stem afhangt. Weinig gesproken, maar goed

gestemd, is hetgeen wij durven volgen. Veel woorden zijn thans on-  
nodig. Het *van Oranje!* moet hier het antwoord op alle on-  
nutte bezwaarsmaten zijn, waarop men ons waarschijnlijk zoude  
willen vergaaten. *KALITE*, *ONVERSCHROKKEN* MOED en *ONVERSCHEURD*  
WAARZIJN de steunpilaren, waarop ons oud-onafhankelijk bestaan al-  
leen kan rusten, waardoor de vraag: *waar moet het beginnende?* kan  
opgelost worden.

Met weemoed, met diepen weemoed, zien wij den tegenwoor-  
digen stand van zaken in Nederland. Minder om de aankondig-  
de zegenaar eener heilige factie, dan om de grondstellingen,  
welke ten gevolge dier ege, kracht van wet zullen verkrijgen,  
hoe sterk zij ook tegen alle orde en wet mogen indruischen. De  
afscheiding van *Holland* en *België* kan voor de Noord-Nederlanders  
niets grievens opleveren, want juist in de tijden, dat deze met  
de Belgen niets gemeen hadden, waren zij het rijkste en magtig-  
ste. Ware dus daarmede de gestoorde rust hersteld, wij zouden  
het geheel ons hart die vreedzame schikking kunnen toewijden,  
om eenig bloed te sparen, iets van veel meer waarde dan  
dat opoffert. Maar die schikking, die de oogenblikke  
zwingende hulde aan *beginselen*, die niet alleen in strijd zijn met  
de gevestigde orde van zaken in Nederland, maar wier toewijding  
even gevaarlijk is voor de duurzaamheid van het koninkrijk  
huis, en voor de zekerheid van den onderdaan.

Wie twijfelt, herinnere zich de gebeurtenissen der laatste dagen.  
Wat hebben deze opgeleverd? Burgers uit den gegoeden, wellicht  
aanzienlijken stand verheffen in den Schoorburg oproerige kreeten;  
hunne bezoldigden branden en vernietigen de bezittingen des kon-  
en burgers en van den koning, zich door den roof  
verrijkende. 's Konings wapenschilden worden afgebroken en ver-  
broken, en om alles in één woord uit te drukken, het koninkrijk  
wel volgt op het andere, tot dat burgers, waaronder de  
oproerstokers, schuldiger maar listiger dan de werkelijke plunders-  
aars, zoo het heet, de rust herstellen. Deze rustherstellers matigen  
zich een gezag aan, dat zij niet van de erkende oppermacht ont-  
leenen en met deze wordt als met eene wettige gewaand onder-  
handeld.

Wij gaan niet verder, maar wat tot dus verre gebeurd is moet  
zich de oproerigen bevreemden. Nog hooger dan de koning, maar  
wordt het tegenwoordige, dat de koning, die koning, die koning,  
om het verschrikkelijkste stellingen erkend. Zij is deze, dat de  
oppermacht bij den natuurlijk sterksten berust, met andere woorden,  
zich met verguizing van elk zedelijk beginsel. Dan is het genoeg,  
dat eene oproer-ylag worde gescheen, om een eeuwen  
beschermde en wettige te verdrijven; dan behoeft men slechts met  
magt de wetten des lands te verkrachten, en strafeloos de vruch-  
ten zijner euvelen te kunnen inoosten, want hem alleen treft de  
billijke straf, die dezen zelden ontgaat, maar niet minder macht,  
ondernemen.

De gevolgen van zulk een beginsel zijn overduidelijk. Wij  
beven voor dezelve terug, en niet lang zal het durven de ver-  
dedigers en navolgers dier beginsels zelf zullen dat terug be-  
ven. Immiddels is het onze pligt, daartegen zoo veel mogelijk te waken,  
en hoe ook de uitslag der tegenwoordige betoogenen mag zijn,  
nimmer zullen wij die tot hertoe verdedigde beginselen verlooch-  
enen. Ook daartuit blyke onze, zoo dikwijls ongevallene on-  
afhankelijkheid van het gouvernement.

Noord-Nederlanders! en gij, die in het noorden aan *waarsheid*  
ook in het staatkundige gebied, en neem het ter harte; in den  
tegenwoordigen koning, die uwe hoogste belangen op het spel  
bindt, is maar meer dan ooit pligt. Zij is, naar mensche-  
ke berekening, het eenige middel tot behoud van ons staatkun-  
dige bestaan, ja tot behoud van het stamhuis, waaraan wij  
nu verknoot zijn, tot behoud van het stamhuis, want  
wil het verkrachten van sommige hoofden der factie, die  
wilging van de eischen dier factie eene groote schied, die ge-  
heele afschaffing van de regering van het huis van Nassau. Men  
vergeete het niet! Wazeas, die zich over den Konink, over den Prins  
van Oranje, ja over het geheel doosucht, en uitgelaten  
hebben, dat de hoofden der Belgische oppositie deden, kun-  
nen niet tab, dat Huis gehecht zijn, en laten zij het thans toe-  
juichen, geschiedt zulks om het de eerder ten val te brengen.

Regtschapene Nederlanders! en gij, die om den troon, doe-  
dit, met verbiedig vertoogen, die regten geden. Het kan de  
bedeling der regering niet zijn, den vreedzamen onderdaan te  
verzoeken, maar de koning hoort, en veel minder om  
aan te zien, die ongeschonden trouw, te maken. Voor een

wettige oppositie tegen het ons bedreigende kwaad, wordt, en des-  
verreicht wordende, ten strijde aan, en obtrekt in dezen loch uw  
goed noch uw bloed. — Ook, wanneer dit laatste gevraagd magt  
worden, achte gij het niet te veel, want dat staat vast, dat de  
NEDERLANDSE VERDEDIGING DER WAARHEID TE STRYDEN, EN OMDER DE  
VERDEREN DOEGE TE LEVEN.

## LETTERKUNDIG BERIGT.

*De Praeger Regentschappen, op Java gelezen, door  
A. DE WILDE, met platen. Te Amsterdam bij  
M. WESTERMAN, 1839, in kl. 8°, gr. 243 bladz.*

de prijs is . . . . .

Bij verschillende gevoelens over de wezenlijke belangen van onze  
overzeesche bezittingen, moet alles, wat daarvoor in het licht  
schijnt, natuurlijk de aandacht opwekken, en die geschriften, welke  
blijkbaar met kennis van zaken en in eenen onpartijdigen geestes-  
steld zijn, verdienen bovenal eene bijzondere opmerking. In dit  
geest dan ook prijst het werk van den heer de Wilde zich uit-  
tekeeren. Grondige kennis van zaken straalt overal door, en nergens  
ontwaart men een zweem van partijgeest of vooroordeel.  
Hij wandelt als het ware met ons door de heerlijke landschap-  
pen, en al bezende vertoont zich de zaken aan onze geest in  
het helderst licht. De goede stijl, waarin het werk geschreven is,  
doet ons, bij de grootsche natuurtooneelen, in de aandoeningen van  
den schrijver deelen; terwijl wij er tevens door tot eene bedaalde  
opmerking geleid worden, waar hij de voortbrengselen en be-  
lang van deze gewesten ontwikkelt. Wij wendden te meer in onze ge-  
voelens bevestigd, toen wij lezen hetgeen, hierover in een bijvoeg-  
sel van de Levensche courant gezegd wordt. Dat oordeel, in  
een ander gedeelte, laat ons geen twijfel over, en wij zagen daarbij,  
naar bijzonder genoeg, dat vele verbeteringen door den heer de Wilde  
opgegeven, reeds door hooger hand aangewend waren, waarom  
wij niet aarselen kunnen, de lezing van dit werk ten hoogsten aan  
te prijzen. Hetzelve is, naarschonen zeer goed en op fraai papier  
gedrukt, de platen zijn echter minder goed uitgevoerd.

## ADVERTENTIE N.

V. E. R. K. O. P. I. N. G. DER BIBLIOTHEEK EN  
VAN DEN HOOG EDEL GESTRENGEN HEER M. J. S. E. N,  
Ridder der Orde van den Nederlandschen  
Leeuw, Lid van het Kollegie van Gedeputeerde Staten van  
Noord-Brabant en practiserend Advocaat te 's Bosch;  
en van wijlen den Hoogweelgeboren Heer Jonkfr. M. E. O.  
W. I. E. R., Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw,  
Lid van de eerste Kamer der Staten-Generaal, President  
bij de Ridderschap van Noord-Brabant, enz.; enz.; op  
maandag den 27 September aanstaanden en volgende da-  
gen, door de Boekhandelaars H. P. A. L. I. E. R. EN Z. O. O. N.  
te Hertogenbosch, waarvan de Catalogus verzonden en  
te bekomen is, bij de Boekhandelaars G. P. O. R.  
T. I. E. J. B. te Amsterdam, E. M. E. I. S. te Leyden, en  
B. R. E. S. T. VAN K. E. M. P. E. N., te Brussel.

Bij de Boekverkoopers S. O. H. A. L. E. R. A. M. B. I. E. N. A. N.  
DE GRAMPÉL te Amsterdam en A. M. A. N. E. K. E. S.  
te Haarlem, zal bij intekening worden uitgegeven die  
N. A. N. D. M. E. T. K. U. N. D. E., E. E. L. K. A. T. I. E.  
N. A. N. D. O. R. W. A. N. E. N. D. E. R. E. N. D. E. N. D. E.  
Zouder Behrnp de Wisnische en de overige, die geschied  
voor alle klasse der maatschappij, en dienstbaar voor Mi-  
litairen, Onderwijzers, Landmeters, Wiskunstenaars, Land-  
bouwers enz., met 16 platen en 600 figuren, door H. H. O. L. L. I.  
Professor in de rekenkunde aan de Koninklijke ambliand  
School te Paris. Naar de derde vertaaling van de  
hande druk, vertaald door de heer de Wilde, V. E. N. De  
prijs van dit boek is 3.90. Een papieren van de zeldzame is  
te bekomen bij de voornaamste boekhandelaars.

De geschiedenis verbeelwoordigt het leven der menschen,  
en is dienstig, om hetzelve in de nakomelingschap op te  
wekken, en in de rechte van geschichten te onderhouden. Voor-  
namelijk zijn het de uitstekende hoorden der volker, op  
welke zij, als van zelve, onze oplettendheid valt; en er is  
geen krachtiger onderwijs, dan hetgeen door voorstelling  
van verhevene karakters, uitmuntende helden, voor het vu-  
derland zich offerende Vorsten, wordt gegeven.  
Nederland heeft de eer, onder een begerend hants te staan,

hetgeen, van den deusen der afstamers af, aan deugdelijk-  
den en edele karakters in deszelfs stamboom telt, en aan  
hetwelk het deszelfs bestaan als van nans en, in vele, de  
vrijheid bedreigende, gevaaren deszelfs behoudenis te danken  
heeft. Het bekocht slechts tot den slag van Waterloo toe  
te gaan, om deze waarheid uit den mond der jongste ver-  
keers geschiedenis te vernemen. — Welk edeler deel van de  
nederlandsche kunst voor hare werkzaamheid uitkiezen, dan  
de vereeuwiging der roemrijke tooneelen uit dit roemwaar-  
dig huis, te ontsien, welke de gezindheden en het gewigt van  
deszelfs waarden zed waar uitdrücken. Zij spant, tot dit lof-  
waardig deel, hare krachten in, en streeft aan het koning-  
lied Nederland aan het werk, reeds vroeger door de onder-  
geschiedenen aangekondigd: *Tafereelen uit de geschiedenis  
van de Vorsten uit het huis van Oranje-Nassau, verbeeld  
door de vermaardste kunstenaars, en beschreven door  
den Hooggeleerden N. G. VAN N. K. A. M. P. E. N.*  
S. A. M. B. R. & Co. M. D.

H. G. A. N. S. I. R. I. N. G. A. R. te Leuwarden, en welke  
bij de voornaamste boekhandelaars in het Rijk, is te bekomen  
het derde en laatste stukje van:  
JOHN BOWRINGS BRIEVEN, op eene  
REIS door HOLLAND, FRIESLAND en  
GRONINGEN. De prijs is . . . . . f 1-10 c.  
De geheele verzameling dezer belangrijke brieven des  
schrijvers iets over de Friesche en iets over de Hollandische  
taal en letterkunde is thans in een deel compleet verkrijg-  
baar voor . . . . . f 3-30.  
Voorts te dit jaar bij den zelfden uitgegeven en algemeen  
verzoogen  
A. T. S. B. O. N. N. A. N. G. A., oorspronkelijk TREURSPEEL  
vijf bedrijven, door M. J. A. N. H. A. L. M. A. E. L. Ju-  
nior, groot 8°, fraai velid, prijs f 1-40.  
Hetzelve werk in kl. 8°, op ord. papier, is te bekomen voor f 1-30.

## VERKOOPING VAN BLOEMBOLLEN.

De Heeren D. J. U. B. M. A. N., en B. O. L. L. E. U. R. S., hielden te  
Haarlem, op woensdag den 7 September  
1839, 's voormiddags half twaalf uur, in het koffiehuis van  
den Heer L. O. E. R. S., te Haarlem, hunne gewone jaarlyke  
V. E. R. K. O. O. P. I. N. G. van Bloembollen, B. O. L. L. E. U. R. S., te  
lezen bestaande allen in extra selectie, op

## NOUVEAUTÉS.

Scène extraite d'un Bâtime-ancien inédit, ayant pour titre, *Compe  
fâchuse: Banopécane, ou le triomphe de la liberté* par J. J. A. P.  
M. A. R. G. H. A. N. T. B. R. A. S.  
Opéra à un Acte, faisant suite à mon opéra, *Le triomphe de  
l'humanité de l'insignement*, par le même. Prix . . . . . f 1-00.

Door KROESE & Comp. Boekhandelaars te Breda, is gedrukt en wor-  
den met veel succes verkocht  
I. M. G. DE KROESE, *Handboek der Geschiedenis, 3 deelen,  
met veel tekeningen, 1838, te Breda, te bekomen voor f 6-00.*  
II. *Handboek der Geschiedenis, 5 deelen compleet. . . . . f 2-25.*  
III. M. ANGELOT, *Zes Maanden in Rusland, brieven bij gelegenheid der  
Reis van Z. M. in 1826, uit het Fransch. . . . . f 1-00.*  
IV. Almanak der Koninklijke Militaire Akademie. Verrijkt met eene  
topographeerde plaat, titel en vignet, in carton. . . . . f 1-00.  
V. J. A. FESSLER, *Zeventigjarig Pelgrims leven, naar de  
wijze vrienden en vrienden uit het hooglandsch, door  
preftant te Breda, 2 deelen, met geue tekeningen. . . . . f 1-00.*  
VI. M. P. L. B. O. V. I. E. N., *Handboek der Geschiedenis, 5 deelen, met  
Schulderkaarten, of veldtochten, van de Nederlanden, met  
sporten van schilders, en tekeningen, 7 platen, bij in-  
tekening, voor . . . . . f 6-00.*  
De twee laatste stukken zijn ter perse.  
VII. W. VAN H. O. O. R. S. E., *de Balans, of duidelyke voorstelling van de  
wanneerstelling, de werking, de zuiverheid en de  
toestand van dit, in zoo vele opzichten, allerhande  
toestand, te Breda, te druk. . . . . f 1-00.*  
VIII. *Handboek der Stoomwerktuigen, deszelfs uitwerking, en  
aanstelling, beschreven en teekend, op eenen  
stoomwerktuigen, afgebeeld door twee  
El. 8°. . . . . f 1-00.*  
IX. H. P. KRETSCHMER, *Scherpheden uit de zeldzame natuur en  
rikskunde, vervat in zijde ingelaten geschriften, meest verhandelen  
gen, en in orde gebragt door Jan Prins. . . . . f 1-00.*